

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Ghenadie Plămădeală, Nicolae Craiu,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Devder Djulieta, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Bordian Anatolie, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 08.10.2018 până la 17.12.2018;

Instanța de apel de la 14.01.2019 până la 06.03.2019;

Instanța de recurs de la 27.05.2019 până la 12.11.2019;

Instanța de apel de la 17.01.2020 până la 07.10.2021;

Instanța de recurs de la 21.12.2021 până la 28.03.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 decembrie 2018, Bordian Anatolie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal.

S-a dispus încetarea procesului penal intentat în privința lui Bordian Anatolie, învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, liberându-l de răspundere penală.

S-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea procurorului privind încasarea din contul lui Bordian Anatolie a cheltuielilor de judecată în sumă de 988,88 lei formate din salariul procurorului în mărime de 871,5 lei, salariul consultantului în mărime de 63,75 lei și consumabile 53,63 lei.

S-a supus confiscării speciale în folosul statului, contravaloarea în lei, suma de 3000 (trei mii) euro utilizați pentru săvârșirea infracțiunii, din contul inculpatului Bordian Anatolie în proprietatea statului.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, la data de la 30 iunie 2008 Rusal Afanasi, a fost condamnat în Federația Rusă la 9 ani

închisoare pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 131 alin. (2); art. 132 alin. (2) Cod penal al Federației Ruse. În perioada anului 2012 ultimul a fost transferat în Republica Moldova pentru executarea pedepsei stabilite, în Penitenciarul nr. 18 din Brănești. În Federația Rusă, acesta fiind condamnat își executa pedeapsa împreună cu camaradul său, Jelezoglo Vadim, care este de asemenea originar din Ceadâr-Lunga. În perioada anului 2011 Jelezoglo Vladimir, tatăl lui Jelezoglo Vadim, s-a adresat către Bordian Anatolie după o consultație juridică în vederea eliberării fiului său din locurile de detenție înainte de termen. În urma rezultatului pozitiv, acesta i-a propus lui Rusal Dmitrii - tatăl lui Rusal Afansi, să apeleze la serviciile lui Bordian Anatolie, pentru a-l elibera înainte de termen și pe fiul său. În ianuarie 2013, Rusal Dmitrii a avut o întrevedere cu Bordian Anatolie, unde ultimul l-a asigurat pe Rusal Dmitrii, precum că, va interveni față persoanele din cadrul instituțiilor de drept, procuratură, instanța de judecată asupra cărora a susținut că, are influență, în vederea eliberării a lui Rusal Afanasi înainte de termen din locurile de detenție contra sumei de 3 000 de euro, pretinse în acest sens. La care Rusal Dmitrii i-a achitat din start suma de 3 000 lei pentru a începe examinarea materialelor lui Rusal Afanasi. Astfel, Rusal Dmitrii a pregătit suma necesară și a trimis-o soției sale, Rusal Anastasia, care a și transmis banii în sumă de 3 000 euro lui Jelezoglo Vladimir, unde acesta la rândul său i-a transmis-o lui Bordian Anatolie, care conform cursului BNM constituia 48 918,90 lei.

Prin acțiunile sale intenționate Bordian Anatolie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi, *pretinderea, acceptarea și primirea, personal de bani, pentru sine și alte persoane, susținând că, are influență asupra persoanelor cu funcție de demnitate publică, pentru a-i face să îndeplinească și să grăbească îndeplinirea unor acțiuni în exercitarea funcției, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de fond, inculpatul Bordian Anatolie a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii cu încetarea procesului penal și anularea dispoziției privind confiscarea specială a contravalorii în lei a sumei de 3 000 euro din contul său.

În susținerea celor solicitate, inculpatul a indicat că nu este de acord cu sentința în partea ce ține de confiscarea specială în folosul statului a contravalorii în lei a sumei de 3 000 euro, utilizați pentru săvârșirea infracțiunii, este ilegală și neîntemeiată din următoarele considerente: urmărirea penală în cazul dat, a fost pornită de organul de urmărire penală, contrar prevederilor art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, care prevede că, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani, de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, art. 275 punct. 4), Cod de procedură penală, care prevede că, urmărirea penală

nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul, în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia, ori infracțiunea de săvârșirea căreia a fost învinuit și ulterior condamnat, prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, se clasifică ca mai puțin gravă și deci procesul penal nu putea fi pornit.

Astfel, procesul penal în cauză a fost pornit de Procuratura Anticorupție în luna iunie 2018, deși la momentul pornirii urmăririi penale se știa cu certitudine că, termenul de prescripție era deja expirat. Atât la momentul recunoașterii în calitate de bănuit cât și la momentul atragerii în calitate de învinuit în cauza dată, a înaintat organului de urmărire penală cereri de încetare a procesului, care nu au fost examinate conform procedurii prevăzute de art. 298 și 299 Cod de procedură penală.

De asemenea, în ședința de judecată preliminară din 15 noiembrie 2018, au înaintat instanței o cerere de încetare a procesului penal în conformitate cu prevederile art. 350 Cod de procedură penală care a fost respinsă, în viziunea sa, neîntemeiat.

La data de 18.01.2021, inculpatul Bordian Anatolie, de comun cu avocatul său Alexei Frunze au depus cerere de apel suplimentară prin care au invocat că, având în vedere prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevede că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului și concluziile instanței de recurs (inclusiv opinia separată a unui judecător) precum că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că urmărirea penală în cauza dată a fost pornită contrar prevederilor legale asupra unor fapte prescrise, precum și prevederile art. 230 și 251 Cod de procedură penală referitor la nulitatea actelor de procedură, solicită instanței admiterea apelului, casarea în totalitate a sentinței Judecătoriei Chinău, sediul Buiucani din 17 decembrie 2018, și pronunțarea unei sentințe de achitare, potrivit modului stabilit, pentru primă instanță, conform prevederilor art. 415 alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, a fost admis apelul declarat de către inculpat, casată total sentința, inclusiv din alte motive și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cupă cum urmează:

Procesul penal în privința lui Bordian Anatolie învinuit în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, se încetează conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Cerința procurorului cu privire la confiscarea specială de încasare a sumei de 3 000 euro în beneficiul statului, se respinge, ca fiind neîntemeiată.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel verificând legalitatea hotărârii atacate a conchis că învinuirea adusă inculpatului Bordian Anatolie în baza

art. 326 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetată pe motiv că, există alte circumstanțe care înlătură tragerea la răspundere penală.

Totodată, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a constatat fapta ilicită ca fiind dovedită și a adoptat sentința de încetare a procesului penal pornit în privința lui Bordian Anatolie în baza art. 326 alin. (1) Cod penal din motivul intervenției prescripției tragerii la răspundere penală prevăzută de art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, iar pentru a concluziona astfel, instanța de fond a reținut că, vinovăția acestuia a fost pe deplin dovedită prin cumul de probe pertinente, concludente, utile, veridice și care coroborează între ele, fiind recercetate în instanța de apel și anume: declarațiile inculpatului Bordian Anatolie (f.d. 96); declarațiile martorului Rusal Afanasi (f.d. 10-12); declarațiile martorului Jelezoglo Vladimir (f.d. 7-9); declarațiile martorului Rusal Anastasia (f.d. 13-15), declarațiile martorului Rusal Dmitrii (f.d. 16-19).

În instanța de apel, participanții la proces nu au solicitat anexarea de probe, indicând la probele reținute de către instanța de fond.

Astfel, instanța de apel examinând materialele cauzei în raport cu cele invocate în apel, a ajuns la concluzia că procesul penal în privința lui Bordian Anatolie în baza art. 326 alin. (1) Cod penal urmează a fi încetat în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia se adoptă o sentință de încetare a procesului penal dacă există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit prevederilor art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave, iar prevederile art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, stipulează că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, necesitatea reglementării prescripției tragerii la răspundere penală reiese din chintesența acestei instituții, or, răspunderea penală, ca mijloc de realizare a ordinii de drept prin constrângere, trebuie să intervină cât mai curând după săvârșirea infracțiunii. Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale, care, după trecerea unui interval îndelungat de timp de la săvârșirea infracțiunii, devine ineficientă în raport cu scopul pedepsei penale.

Prin urmare, din punctul de vedere al rolului și efectelor pe care prescripția le are în câmpul dreptului penal, ea constituie o situație de fapt producătoare de consecințe juridice referitoare la raportul juridic de drept penal, pe de o parte, sub aspectul activ al acestuia, adică al dreptului de a aplica pedeapsa și de a impune

executarea acesteia, iar, pe de altă parte, sub aspectul pasiv al acestui raport, adică al obligației de a suporta și executa pedeapsa aplicată.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că, în speță nu sunt prezente careva temeiuri de întrerupere sau suspendare a termenului de prescripție.

Subsidiar, instanța de apel a indicat că, natura juridică a prescripției răspunderii este acea cauză a stingerii răspunderii penale și deci, a acțiunii de tragere la răspundere penală justificată de inutilitatea recurgerii la constrângerea juridică penală după trecerea unei anumite perioade de timp de la data săvârșirii faptei prevăzute de legea penală. Pe de altă parte, este de necontestat că, această cauză de înlăturare a răspunderii penale operează *ope legis* de plin drept.

Potrivit materialelor dosarului cu certitudine se stabilește că, infracțiunea a fost comisă în ianuarie 2013, ordonanța de începere a urmăririi penale pe faptul traficului de influență, a fost emisă la data de 20 iunie 2018 (f.d. 1-2), iar infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii prevedea pedeapsa de la 500 la 1500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, care potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se califică ca infracțiune mai puțin gravă.

Mai mult ca atât, conform art. 332 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului, la caz, în cadrul urmăririi penale, inculpatul Bordian Anatolie a indicat și a solicitat încetarea procesului penal, or, urmărirea penală în privința lui a fost pornită contrar prevederilor art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, art. 275 punct. 4) Cod de procedură penală (f.d.39-41).

La acest capitol, instanța de apel a menționat că, dispoziția art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prevede că, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Potrivit prevederilor art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală. Or, art. 230, al. al. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, definește noțiunea de termene procedurale în felul următor: Termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune

încetarea efectului acestei măsuri. În doctrina juridică, în raport cu natura drepturilor și intereselor pe care le ocrotesc, termenele sunt substanțiale și procedurale.

Instanța de apel a indicat că, printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenția Europeană, se enumeră și faptul că, carențele autorităților nu pot fi imputabile părților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă, ceea ce duce la încetarea procesului penal în privința lui Bordian Anatolie, prin ce vor fi respectate drepturile inculpatului garantate atât de Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cât și de Codul de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, termenul pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, a început a curge în cazul inculpatului Bordian Anatolie din luna ianuarie 2013, astfel, din momentul comiterii infracțiunii a trecut o perioadă mai mare de 5 ani, termenul de 5 ani fiind împlinit în luna ianuarie 2018, însă, ordonanța de începere a urmăririi penale este din 20 iunie 2018 (f.d. 1-2), cu încălcarea acestui termen, ceea ce este contrar normelor legale de pornire a urmăririi penale asupra persoanei care a comis o infracțiune mai puțin gravă.

Astfel, instanța de apel a subliniat că, potrivit prevederilor art. 332 alin. (3) Cod de procedură penală concomitent cu încetarea procesului penal, instanța decide asupra chestiunilor indicate în art. 396 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că dispozitivul sentinței de achitare sau de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de revocare a măsurilor de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, dacă astfel de măsuri au fost luate.

La caz, instanța de fond a reținut că, urmare a comiterii infracțiunii, inculpatul Bordian Anatolie a primit de la părinții condamnatului Rusal Afanasi, și anume, Rusal Dmitrii și Rusal Anastasia, prin intermediul lui Jelezoglo Vladimir în ianuarie 2013 suma de 3 000 Euro, mijloace financiare destinate pentru exercitarea traficului de influență și în temeiul art. 106 Cod penal, a dispus confiscarea în contul statului a contravalorii în lei MD a sumei de 3 000 euro utilizați pentru săvârșirea infracțiunii, de la inculpatul Bordian Anatolie.

Însă, potrivit normelor legale invocate supra, acest dosar penal nu urma a fi intentat, iar dacă a fost pornit urmează a fi încetat, iar confiscarea specială urmează a fi revocată, or, prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un act prin care statul renunță la pedepsirea unei persoane care a comis o infracțiune. Și asta din cauza că s-a scurs un timp îndelungat de la comiterea faptei. Prin intermediul prescripției a fost creată posibilitatea ca făptuitorul să scape de pedeapsă, dacă instituțiile statului nu au luat toate măsurile și nu acționează prompt.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței pronunțată de prima instanță.

În susținerea celor solicitate, recurentul invocă că dispozitivul deciziei contrazice partea descriptivă a acesteia, deoarece mențiunea „*din alte motive*” nu s-a regăsit în motivarea deciziei.

De asemenea, procurorul remarcă că instanța de apel corect a constatat că de la momentul comiterii faptei infracționale până la pornirea urmăririi penale s-a scurs un termen mai mare de 5 ani, însă instituția prescripției nu a fost aplicată din motiv că inculpatul nu a recunoscut fapta, ceea ce vine în conformitate cu prevederile art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală.

Astfel, acuzatorul de stat a menționat că instanța de apel în parte descriptivă a deciziei remarcă două temeuri diferite de încetare, și anume, prevederile instituției prescripției dar și cele de la art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și-a găsit confirmarea în cauza dată*, invocând în acest context următoarele.

Astfel, Colegiul penal lărgit analizând materialele cauzei ajunge la concluzia că instanța de apel eronat încetează procesul penal privind învinuirea lui Bordian Anatolie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Or, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel face referire la prevederile art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, prin care se statuează că urmărirea penală

nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție.

Astfel, instanța de apel corect în partea descriptivă a deciziei a ajuns la concluzia că termenul de prescripție a intervenit până la pornirea urmăririi penale, fapt confirmat de ordonanța de începere a urmăririi penale din 20 iunie 2018 (*a se vedea f.d. 1-2, vol. I*), fapta fiind comisă în luna ianuarie 2013, iar conform art. 16 alin. (3) se califică ca și infracțiune mai puțin gravă, și conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, termenul de prescripție 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave fiind deja expirat.

Astfel, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de apel eronat în dispozitivul deciziei încetează procesul penal privind învinuirea lui Bordian Anatolie de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, fără a indica clar care sunt acele circumstanțe.

Or, potrivit deciziei Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de justiție din 07 mai 2013, cu nr. 4-1ril-1/2013 (recurs în interesul legii), legiuitorul a reglementat concret cazurile de încetare a procesului penal și numai în pct. 6) al alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală se face trimitere și la alte circumstanțe ale cauzei penale care exclud total ori condiționează acțiunea organelor competente – de a porni urmărirea penală și tragerea persoanei la răspundere penală ori, după caz, refuzul în adoptarea acestei soluții.

Temeiurile care exclud efectuarea urmăririi penale sunt prevăzute în art. 275 Cod de procedură penală.

Astfel, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:

- 1) *nu există faptul infracțiunii;*
- 2) *fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune;*
- 3) *fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu excepția cazurilor când infracțiunea a fost săvârșită de o persoană juridică;*
- 4) *a intervenit termenul de prescripție sau amnistia;*
- 5) *a intervenit decesul făptuitorului;*
- 6) *lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art.276, numai în baza plângerii acesteia sau plângerea prealabilă a fost retrasă;*
- 7) *în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri;*
- 8) *în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale pe aceleași acuzații;*

9) există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Așadar, lecturând decizia instanței de apel nu este clar din care „alte circumstanțe”, încetează procesul penal, or, pe de o parte indică despre prezența circumstanței indicate la pct. 4) al dispoziției indicate supra, iar pe de altă parte argumentează soluția precum că procedura de fapt a fost încălcată de la bun început de către organul de urmărire penală.

Colegiul penal lărgit reamintește că în conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, și anume, ținând cont de faptul că art. 285 Cod de procedură penală prevede că, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct.4)–9) din prezentul cod.

Astfel, în dispozitivul deciziei pronunțate de către instanța de apel a recurs la o formulare imprecisă și confuză, iar în partea descriptivă în contradictoriu a indicat la pct. 41 din decizia recurată (*a se vedea f.d. 41, vol. II, și/sau pct. 4.1. din prezenta decizie*) „(...) acest dosar penal nu urma a fi intentat, iar dacă a fost pornit urmează a fi încetat, iar confiscarea specială urmează a fi revocată, or, prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un act prin care statul renunță la pedepsirea unei persoane care a comis o infracțiune. Și asta din cauza că s-a scurs un timp îndelungat de la comiterea faptei. Prin intermediul prescripției a fost creată posibilitatea ca făptuitorul să scape de pedeapsă, dacă instituțiile statului nu au luat toate măsurile și nu acționează prompt”, or, expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar nu este un temei de reabilitare.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit evidențiază că instanța de apel în partea descriptivă a decizie indică și transcrie textul mai multor norme penale materiale și procesuale, însă fără a intra în esența problemei, în contradictoriu susține pe de o parte că inculpatul se liberează de răspundere penală, iar pe de altă parte la se liberează de pedeapsa penală.

Această eroare de fapt a dus ulterior la soluționarea greșită a cauzei în partea aplicării confiscării speciale prevăzute de art. 106 Cod penal.

Așadar, Colegiul penal lărgit subliniază că confiscarea extinsă nu face parte din setul de instrumente atribuit conform legislației penale pedepsei, dar de fapt este o măsură asiguratorie prin care legiuitorul a dispus la art. 106 trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni, rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri din valorificarea acestor bunuri, precum și date pentru a determina săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a-l răsplăti pe infractor.

În concluzie, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generalii, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În consecință, instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și motivată insuficient, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (a se vedea cauza *Fomin vs Moldovei* din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de către instanța de apel, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Totodată, Colegiul penal lărgit subliniază că nu poate menține sentința pronunțată de către prima instanță, deoarece aceasta la fel este una viciată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atrage atenția că în dispozitivul sentinței, prima instanță încetează procesul penal, liberând inculpatul de răspundere penală ceea ce vine în contradicție cu prevederile art. 389 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală.

Astfel, în cazul în care se constată expirarea termenului de prescripție, instanța va pronunța o sentință din condamnare cu liberarea de pedeapsă, nu de răspunde penală așa precum a dispus prima instanță.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit indică că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlătore erorile procesuale comise de către instanța de apel, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor

motivelor invocate în cererea de apel și recursul ordinar declarat, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea cuvenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Bordian Anatolie*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, pronunțată integral la *24 mai 2022*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Ghenadie Plămădeală

Nicolae Craiu